

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 81. ✕

ANULU XXIII.

Sabiu 1224 Octomvre 1875.

Telegrafulu ese de dóne ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei, pre afara la s. r. poste cu bani ga'ta prin scrisori francte, adresate cátra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre ann 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de ann 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte párti ale Transilvaniei sf pentru provinciele din Monarchia pre unu ann 8 fl. iera pre o jumetate de ann 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre ann 12 1/2, ann 6 fl. Inseratele se platescu pentru intái'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóna óra cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

330

Unu obiectu între cele-lalte.

Máne este in adunarea scaunale la ordinea dilei între alte, si esmiterea unei deputatiuni la regimu si la Regele in afaceri atingetorie de regularea municipale a fundului regiu. Astfeliu cum se afla cestiunea pusa la ordinea dilei nu aru avé nimic'a extraordinariu in sine, pentru ca regularea municipale o dorescu toti locuitorii fundului regiu. Acést'a s'a vediutu si in adunarea trecuta, cându din partea minoritátiei s'a intonatu si s'a cerutu sa se róge ministeriulu, cá legea ce este generale in tíera sa se estinda si asupr'a fundului regiu; majoritatea minoritátiei a voitu si a votatu altfeliu, ea vrea ceva estr'a. Obiectulu din cestiune este altu ce-va si nu ceea ce este scrisu negru pre albu. Esista de unu tempu incóce presupunerea ca Trani'a va capetá o nóua arondare pentru mai bun'a si mai inlesnit'a administratiune si incontr'a acesteia este indreptata regularea municipale a fundului regiu, dupa cátu scimu din corespundinti'a nóstra dela 1/13 Octobre a. c. si din cele intemplate la Brasiovu.

Románii din Scaunulu Sabiului suntu de mai multi ani incóce martori la feliu de feliu de proteste in sine sterpe si fára de nici unu folosu practicu contra tuturoru mesuriloru guvernului, cari atingu ce-va privilegiele sasesci. Dupa noi nu facu bine confratii sasi, ca fortiéza protestele si acolo, unde nu au loculu. In casulu de fatia este numai vorb'a de arondare si indata ce aci póte fi vorb'a si de privilegie incéta tóte. Nici secululu alu XIX, nici paradea cu cultur'a in orientu, nu mai are nici o trecere. „Vremu cá sa remana tóte precum au fostu!“ eata devis'a neschimbata si pururea neschimbabile a aparatoriloru privilegieloru.

Unu poporu cum e celu sasescu aru trebui sa aiba mai mare incredere in sine. Elu are relativu o avere pré insemnata sub administratiunea sea, carea o folosese mai esclusivu numai pentru interesele seale si din carea altor'a cadu numai mici faramituri; elu, carele relativu este mai cu stare materiale, pentruca sórtea a vrutu cá elu in trecutu sa fia cá unu copilu resfatiatu, scutitu in mare parte de greutátile ce le purtau altii in numele lui si gramaditu cu bunatáti de totu felulu si incátu acele nu i s'au parutu de ajunsu si au mai luat insusi din drépt'a si din stâng'a dela conlocuitorii romani*), sciindu ca cesti din urma n'au cui sa plange asupr'a-i; elu, carele a monopolisatu cu industri'a si comerciulu tieri pána le au adusu mai la sapa de lemn, si in urm'a monopolului si astadi se bucura de numerositatea cea mai mare a industriasiiloru; elu care are cea mai dotata si mai inteligenta preotime, invetiatorime, carea prin mijlocirea averiloru ce le are se nutresce din isvorulu celu bogatu alu vastei bogatie de sciintie din Germani'a; elu, dicemu poporulu sasescu, carele le are tóte aceste si pentru care numai la strigatulu unei pretinse dureri se scóla o armata intréga din press'a nemtióscas: sa se téma, ca déca se voru arondá municipiele altfeliu in Transilvani'a decnm suntu, trebuie sa móra!?! Poporulu sasescu se geréza mai la tóte ocasiunile ca este pionerulu

culturei in orientu. De astfeliu de pioneri sa feréscá Ddiu si cultur'a si orientulu.

Noi asiá scimu ca luptatorii causeroru mari trebuie sa fia nature tari, intregi si sanatóse, cároru sa nu le pese de ori-ce suflare de ventu. Ce aru dice chiaru dloru, cându aru audí, pre unu individu care se feresce de cea mai mica miscare de aeru, care pórtá bumbacu in urechi, care inveluitu in sialuri si in cojóce, siede intr'unu foteliu departe de tóte ferestile, si se lauda ca elu are sa sdrobéscá capulu tuturoru inimiciloru tieri. De siguru ca aru ride si aru compatimi pre bietulu bolnavu. Ce vomu dice noi de pionerii culturei din orientu cându ei numai audu ca guvernulu, care i-a protegiatu siepte seculi, voiesce sa faca o modifcare in cercurile administrative? Trebuie negresitu sa suridemu si sa tienemu tóte laudele loru de nisce efecte ale unei fantasie.

Cine semte putere in sine de a o luá cu unu capu de lume, nu se teme de o organizare séu arondare a municipieloru?

Impartirea teritoriale dela secululu alu XVI incóce nu credemu sa o mai pótescá nimenea, din cauza ca nu se póte fára de vatemarea egalei indreptatiri, nici dupa cum are ea adí trecere in statulu Ungariei. Remasítiele aceloru tempuri nefaste cu jurisdicitiuni cari n'au o arondare fréscá nu potu sa se mai sustiena. Ce este dara mai naturalu cá sa se faca o arondare nóua? cáci totu tier'a nóstra este, totu poporulu unui statulu si unei patrie este, ori-cum va esi arondarea.

Románii, cari nu potu dorí sustienerea institutiuniloru acelor'a, cari au decretatu sclavi'a loru de odinióra nu se potu entusiasma nici pentru sustienerea unui municipiu in idea, cáci in realitate nu esista, ci va staru din tóte puterile a se face ceea ce este tuturoru de lipsa si de folosu — inlesnirea administratiunei cu catu se póte mai cu putiene spese, ceea ce se póte ajunge prin o nóua si potrivita arondare a tieri intregi.

Revista política.

Ministrulu presiedinte *Wenkheim* s'a retrasu dela acésta functiune si-a remasu numai cu oficiulu de ministru langa persón'a Majestátiei Séle. In loculu dlui *Wenkheim* este denumitu ministrulu de interne col. *Tisza*. Dupa usulu de pána acum ministeriulu intregu a demissionatu, pentru cá la propunerea noului presiedinte ministeriale, Col. *Tisza*, sa se denumésca ministeriulu intregu de nou; ceea ce s'a si intemplat.

Urcarea *contributiunei* este acceptata in principiu de comisiunea financiale a dietei ung. Sum'a cu carea este a se urcá contributiunea aru fi 8,000,000, va se dica, cu 12,000,000 mai putieniu de cum se vorbiá mai nainte.

Intalnirea imperatului Germaniei cu regele Italiei in Milano, pre lángá aceea ca fostu asiá de splendida, incátu insusi imperatulu a telegrafatu imperatesei la Baden, ca astufeliu de primire nu a mai vediutu in viéti'a lui, — a facutu si *sensatiune* mare prin sentiamintele descoperite de o parte si de alt'a cu ocasiunea toasteloru. In sírulu celu mare de intalniri între monarhi astufeliu de toaste, cari se esprime atát'a intimitate nu s'au mai auditu.

In toastele aceste se vede ca jace mai multu decátu o eticheta góla.

Turci'a si-a facutu o mare stricaciune cu publicarea bancrotului. Tóte puterile suntu esacerbate asupr'a procedurii fára de nici o judeceta a guvernului turcescu. Care va fi finea gresielei financiale turcesci e greu de a predicé.

Serbarea cununiei din Belgradu se incepù inca din diu'a premergatória. Poporulu din tóte clasele acursesé cá sa fia martoru la festivitatea Domnitoriului seu. Sambata sér'a a fostu o iluminatiune grandiósa. Intre tóte obiectele a stralucitu biserica catedrala. Art'a cu carea fusese ea iluminata o transpunea in lumea din poveste. Dumineca in diu'a festivitatiei erá cetatea intréga in vestmentu de nunta. O casa nu erá lipsita de flámmuri natiunale, guirlande de flori si alte semne de decoratiune.

Inca inainte de média dí mass'a de ómeni de tóte clasele undulá cá nisce valuri pre strade. Mass'a multimei crescea inse totu mai tare in apropiarea catedralei si pre unde avé sa tréca nunt'a domnésca.

In biserica catedrale se afá ministri si óspetii, între cari delegatul Imperatului si Regelui Austro-Ungariei contele *Hunyady*.

Punctu la 1 óra dupa média dí anunciara salvele de tunuri pornirea conductului princiaru cátra catedrala. In frunte veniá o trasura de gala cu mirés'a principésa, inaintea cárei mergea unu despartimentu de gardisti domnesci de curte calari. Dupa acésta o trasura deschisa cu Principele mire, de a drépt'a cáru'a reprezentantele tiarului rusescu, adjutantele generalu, contele *Sumaracoff*. Dupa trasur'a acést'a urmara tramisii Romaniei, apoi némurile principelui si ai principesei, adjutanti si alte autoritáti militari si civili. Dela palatu pána la catedrala erá postata militia in depíia parada in spaliere.

Indata ce s'a vediutu conductulu au eruptu aclamatiunile multimei de „*zsivio*“ (sa triésca).

In 3/4 óre actulu cununiei erá terminatu, conductulu se intórse la palatu, unde avura locu gratulatiunile si receptiunea reprezentantiloru tieriloru straine.

La prándiulu ce urmá pre la 5 óre, principele tienù unu toastu in sanatarea tiarului Rusiei, carele, cá si antecesorei sei, este cu atát'a bunavointia cátra famili'a Obrenovici. Contele *Sumaracoff* a respunsu, ca tiarulu este binevoitoriulu si amiculu principelui Milanu si a natiunei serbesci.

Sér'a iérsi a fostu iluminatiune splendida si petreceri de totu felulu in tóte pártile.

Organele omladinei serbesci séu mai bine ale ministeriului caditu cu putiene dile inaintea casatoriei principelui Milanu, nu potu trece asiá lesne preste caderea cea neastéptata. Ele cauta sa respandésca credinti'a, ca principele este urgisitu de poporulu serbescu si tronulu lui se afla deasupr'a unui vulcanu, care va esplodá máne poimáne. Credinti'a acést'a este nutrita de faime, ca principele nu voiesce sa dea mána de ajutoriu fratiloru tiranisati de turci si ca principele cá unu rebelu a calcatu constitutiunea si cu incungurarea ministriloru sei a intratu in scupcina si a facutu presiune asupr'a ei cá sa se lasa de a votá rebelu contr'a turciloru.

Acést'a este alusiune la o siedintia secreta, a scupcinei in care principele a espusu situatiunea cea seriósa a Serbiei si a aratatu, in ce periculu se aru aruncá Serbi'a, déca aru incepe unu resbelu contra cáru suntu tóte puterile garante.

Nemultiamitii inse paru a fi isolati de asta-data, pentruca principele Milanu n'a fostu mai popularu cá acum nici odata. Barbatii seriosi ai Serbiei admira curagiulu si resolutiunea principelui cu care a mantuitu tier'a de unu periculu mare.

Nu va trece multu si chiaru si omladinistii se voru convinge ca si de asta-data unu Obrenovici a fostu mantuitoriulu patriei serbesci.

Cei moderati si cari cunoscu bine si natur'a turciloru si situatiunea in carea se afla turcii suntu convinsi, ca nu va trece multu si moderatiunea serbiloru de acum va servi numai de unu titlu mai multu la justifierea unei actiuni aprobate de puterile garante, carea se póte sa nu fia mai departata decátu dóra pána in primavér'a viitória.

Universitatea fundului reg. e convocata pre 22 Novembre a. c.

✕ In *Romania* s'a inmormontatu in dilele aceste (la 3 Octobre a. c.) unulu din acei rari barbati, cari au concuru la totu ce este apartienatoriu desvoltárei si culturei poporului romanu. Acést'a este **Petru Poenariu**. Relativu la acestu evenimentu eata ce certim in „*Tr. Carp.*“ de duminec'a trecuta:

Petrache Poenariu, alu cáru nume este stereotipatu, clasicu, in invetiamentulu publicu dela a, b, c, cu degetulu pe nesipu, pána la facultátile de litere si de sciintie, a muritu la 2 Octobre, la 12 óre nóptea, si s'a inmormontatu alalta-ieri, la 3 Octobre, la cimiteriulu Sierbanu-Voda.

Convoiu s'a adunatu la locuinti'a repausatului lángá biserica Iene. Doi ministrii erau de fatia: generalu *Florescu* si d. *Titu Maiorescu*. Unu convoiu mai imposantu, mai spontaneu, nu tienemu minte la nici o ingropaciune; mii de scolari, reprezentandu tóte scólele, dela cele incepatórie pána la facultáti, erau in cortegiu. Ministrulu instructiunei publice pe josu, cu capulu golu, la capulu ilustrului repausatu, a condusu pre principele instructiunei publice si amiculu demnulu seu parinte dela locuinti'a sea pána la mormentu. Ministrulu instructiunei publice, cu acésta ocasiune, a coversitu totu ceea ce se putea asteptá din partea ministrului instructiunei publice la mórtea lui *Petrache Poenariu*.

Elevisi din Conservatoru faceau corulu savantu, si capel-maisterulu *Hiubsi* dirigea cea mai perfecta musica. Generalu *Davil'a* cu alti cinci profesori vechi tieneau cordónele.

P. S. S. Vicariulu cu alti doi Archiepri, tienea loculu I. P. S. S. Metropolitulu Primatu care, din caus'a slabiciunei de maldia, nu a potutu sa vina la ingropare.

Convoiu erá maretu prin simplicitatea lui si prin acei cinci mii de scolari.

Cavaleriele repausatului, pre care nu le purtá nici odata, n'au figuratu la inmormontare.

Petrache Poenariu nascutu din secululu trecutu in *Olteni'a*, din boeri olteni; de pre acolo de unde au esitu domni cá *Mihaiu*, generali cá *Buzesti*, *Colonfiresti*,

*) Talmaciu-Saliste etc.

Fârcasiu în vechime, Domnulu Tudoru, Bibescu, Stirbey, Solomonu, Magheru în timpii nostri, cu tóta vigórea mintiei, s'a pusu din fraged'a versta pe invetiatura si, la 21' revolutiunea lui Tudoru, l'a gasitu dascalu la scóla domnesca.

Petrache Poenariu a lasatu ca'tea si a luátu sabi'a; s'a imbracatu panduru si a venit la taber'a lui Tudoru.

Cá invetiatur, pre lángra bravura Tudoru l'a pusu capu alu cancelariei Sele.

Dupa uciderea lui Tudoru, Poenariu s'a pusu cu inversiunare ierasi pe carte. A studiatu în Itali'a, în Franci'a si apoi în Angli'a, si dupa 15 ani de invetiatura a invetiaturului, s'a intorsu în patri'a sea cu totu zelulu de patriotu savantu, si s'a pusu la munca fâra pregetu si fâra inganfere.

Totu ceea ce a esítu din mân'a lui Petrache Poenariu a fostu solidu si durabilu. Dictionariulu seu, pre care nu-lu potu stricá tóte Academiile, este proba. Elu contine totu fondulu puru alu linbei romanesci.

S'a disu multu asupr'a vietiei lui Petrache Poenariu în trei discursuri bine simtite, cetite la gróp'a lui. S'a uitatu inse câte-va.

Petrache Poenariu, cá directoru alu scóleloru, cu unu bugetu de patru sute mii lei vechi pe anu, infintiase aprópe cincii mii scóle, dintre cari dóue colegiuri, scoli umanóre în tóte judetiele, si scoli incepetórie în tóte satele.

Sub directiunea lui Petrache Poenariu profesorii erau pe catedrele loru în órele prescise, si nu se predá unu cursu fâra sa fia tiparitu în alu doilea anu.

Omulu progresului din 21 nu putea sa stea impasibilu în 48, cându vedea ca se formuléza vechile sele dorintie. A luatu parte în revolutiune, a vorbitu în cluburi sustienendu improprietaria si aratendu bunurile ei, a vorbitu spriginindu totu programulu din 48, a luatu parte în comisiunea pentru regularea bisericiei cu Metropolitulu, Heliade Boliacu si Archimandritulu Iosafatu Snagoveanu, în comisiunea pentru invetiamentulu publicu cu acesti'a-si, si în comisiunea pentru liberarea tiganiloru, cu Boliacu si Snagovénu. Pre tóte decimile de mii de bilete de liberare a tiganiloru, este numele Petrache Poenariu.

A fostu datu în judecata de cátra reactiune, dara nimeni, nici dintre cei mai afurisiti ciocoi n'a avutu curagiulu sa-lu condamne.

FOISIÓRA.

Studii essegeticce.

Sectiunea II-a.

CAPU II—IV.

Cele dintâiu minuni a lui Iisusu în Galile'a, Samari'a si Iudei'a.

Capu II Vs. 1—11.

(Urmare.)

Ea inse e asiá de chiaru istorisita încátu nu se póte detrage nimicu din valórea istorica, si atátu pentru teologu, cátu si pentru naturalistu remane minune, ce nu se póte esplicá decátu prin conclucarea unei poteri supra naturale, dideesci.

În acésta minune, cá prim'a minune a lui Iis. aflámu o mare insemnatate simbolica. În ea se concentréza inceputulu si finitulu scopulu si activitatea pamenténa, cum si insemnatatea personale a lui Iisusu.

De-si n'amu aflatu cá santii parinti sa se fi ocupatu cu desfasurarea simbolului acestei minuni, se încercámu a-lu esplicá.

a) Minunea acést'a, cá cea de întâi'a este introducerea lui Iis. în marea sea cariera, prin ea se aréta (— si aréta) mai întâiu marirea sea (Vs. 11), între ai sei, atátu din punctu de vedere firescu, cátu si simbolicu. a) Firescu: cáci ori cine vrendu a pasi în publicu, pasiesce întâiu între ai sei, între amici si consangeni, cá sa le arete ca este aptu pentru publicitate, si sa-i castige mai întâiu pre densii în favorulu seu; — cáci vrendu cine-va a luá asupr'a-si sarcine mari,

Petrache Poenaru a fostu acreditatu cá celu mai erudit románu, cá celu mai laboriosu în tóte comisiunile, numitu din dreptu impusu, si cu mare curagiu cetatianu pâna în dilefe din urma.

Cine nu-lu vedé tremurandu pre picóre si cu mânile tremurende, viindu în camera cu protestele sele.

În trei discursuri, ale dlui A. Treb; Laurianu pre care 'lu publicámu mai la vale, cáci numai d-sea a binevoitu a ni-lu tramite, alu dd. G. Sionu si generalu Davil'a, tiente la gróp'a Poenarului, se spunu pre largu multe din capacitátile si virtutile repausatului.

Vomu tipari si celalalte dóue discursuri. Acum în trepasarea repausatului la nemurire, dicému: Fia-i eterna memori'a, viéti'a lui fia esemplu, si mangaié Ddieu si faptele repausatului pre jalnic'a sea sotie, care a fostu modelu de virtuti femeesci cá sotie, cá muma si cá matróna.

Poporu! onorati santii! Poporulu care nu-si onóra santii, nu póte justificá pretentiunile sele.

Din santii nostri, resaru aspiratiunile nóstre, si din aureolele acelor'a se hranesce imbarbatarea nóstra.

„Trompeta Carpatiloru“ róga cu stariuntia pre mostenitorii repausatului Petrache Poenaru, sa puna tóta atenti'a la manuscrisele remase.

Pentru Dictionariu, repausatulu strange necontenitu cuvinte spre o a dóu'a tiparire.

În privinti'a scóleloru scrisese multe lucruri, dara ceea ce este si mai importantu suntu notele, memoriurile si raporturile sele de cându a fostu tramisu cu majoru I. Voinescu II, sa cerceteze calcárele ce ni s'au facutu de cátra Austri'a.

Soti'a si rudele lui Petru Poenaru, nu potu sa fia indiferinti la acésta rugaciune a „Trompetei Carpatiloru.“

O depesia din Belgradu dela 19 Octobre spune ca turcii nu încetéza de a atacá fruntariile serbesci.

Cetimu în „Journal de Bucuresci:“

„Déca gradulu civilisatiunei unui poporu s'aru mesurá dupa gradulu libertátiei de care se bucura, nu credu ca aru fi unu poporu în lume care sa

mai întâiu ia de cele mai mici, vrendu a conduce masse mai mari, trebuie se scie, se conduca mai mici. — b) Simbolicu: cáci aretandu-se consangeniiloru sei, aréta ca e chiamatu a se aretá lui Israilu, natiunei de carea apartiené corporalmente; iéra aretandu-se invetiaceiloru sei, cari erau straini de famili'a sea, aréta ca se va aretá lumei — prin invetiaceii sei. Apoi aflându elu prin acésta minune la invetiaceii sei, cá straini de famili'a sea credintia mai curendu si mai mare ca la ai sei (7, 5.)* se aréta credinti'a némuriloru straine mai mare cá a judeiloru: întórcerea lumei întregi si ratecirea judeiloru.

b) Minunea consta din prefacerea apei în vinu (7. 8) la nunta (Vs. 1. 2. seqq.) unde figuréza mirele (Vs. 9) si stolniculu, paharniculu regescu (Vs. 8. 9); iéra vinulu celu din apa, daruitu de Iisusu în cuantietate fórté mare fatia cu numerulu óspetiloru, se aréta multu mai bunu decátu celu naturalu.

Ací totulu este simbolu: nunta, mire, stolnicu, apa, vinu.

a) Nunt'a, carea este legatur'a pentru o viéti'a nóua între nupturientii maturi, si o parasire óre carea a vietiei de mai înainte, a unei legaturi, spre a intrá în alta viéti'a, în alta le-

*) În Vs. 11 se amintiesce numai de credinti'a invetiaceiloru lui Iisusu. Cum ca si unu dintre óspeti a crediutu în tr'ensulu, este probabilu; dar' de au si crediutu, credinti'a loru facia cu a invetiaceiloru este nula, — de aceea Evang. nici ca o amintiesce; de au si crediutu, au crediutu pre cum credeu fratii lui, pre cari Evangelistulu i numesce necredinciosi (7, 5.)

se créda mai civilisatu decátu celu románu.

„Libertatea, — dicea odinióra Lamennais, — nu este o placarda care se lipesce pre ziduri.“ Ea este o realitate care se traduce în moravurile unui poporú. Cunóscemu popóre cari inscriu voiosu pre monumentele loru cuventulu libertate, dara cari, în practica, se impaca fórté bine cu ori-ce despotismu. În Romani'a, din contra, se striga în tóte dilele: Tiranie, si libertatea domnesce cá nicairea atátu de nemarginita. Judecati.

„Mai în tóte tierile, déca cine-va voiesce sa fundeze unu diariu, trebuie mai întâiu sa céra o autorizare dela autoritatea civila séu religiósá, dupa tíera, uneori dela autoritatea militara. Înainte de a-i acordá autorizati'a ceruta, autoritatea procede la o cercetare asupr'a positiei, antecedentelor, averei, opiniiloru petitionarului, si celu mai obicinuitu resultatu alu cercetárei este unu refusu. Acordandui autorizarea, are dreptulu a spune totu în marginile aretate de Beaumarcnais în renumit'a bucata din monologulu lui Figuro: S'a stabilitu în Madridu unu sistemulu de libertate pentru vinderea productiiloru, între care intra chiaru si ale pressei; si destulu cá sa nu vorbescu în scrierile mele nici de politica, nici de morala, nici de functionari, nici de corpurile cu creditu, nici de opera, nici de alte spectacule, nici de ori-cine care tiene la ce-va, potu sa tiparescu ori-ce în tóta libertatea, sub inspecti'a a doi séu trei censori.

„În Romani'a, unu june ese din colegiú séu dintr'alta parte. Elu încérca deosebite sarcine, dara nici un'a nu-i priesce séu în nici un'a nu isbutesce. Într'o diminéti'a ii vine ide'a de a se face diaristu. Pentru acést'a n'are trebuintia nici de titluri, nici de diplome, nici de cautie, nici de ori ce patronare. Ii ajunge vr'o siesedeci de fr. cá sa cumpere o testea de hartie si sa platésca o cóla de tipariu. Sér'a, micii strengari cari vendu diuare anuncia o fóia nóua, în care se spune totu ce voiesce, fâra controlu, fâra censura, fâra téma. Déca are spiritulu, este cetitu; déca nu are, totu este cetitu, mai cu séma déca

gatura, — simboliséza er'a cea nóua a crestinismului, maritagiulu omenimei cu Christosu, parasirea — dara nu de totu, precum nici nupturientii nu parasescu de totu pre tatalu si mum'a loru. — Testamentulu vechiu a legi si asprimei ddieesci spre a intrá în îndurarea lui Ddieu. Si precum nunt'a se face între nupturientii maturi, deplinu crescuti prin ingrigrerea Parintiloru loru, iéra prin nunta famili'a loru intra în familiaritate, cumnatia reciproca cu familiile parintiloru loru: astfelu nunt'a crestinismului, er'a nóua adusa de Iis., mirele, se face între poporulu anume pregatitu spre acést'a prin legea vechia, (Testam. vechiu) cu mirele seu profetitu si asteptatu. — Testamentulu nou, fructulu acestui maritagiu, remane incumnatitu cu Testamentulu vechiu.

β) Mirele la nunta este regele nuntei, elu este capulu legaturei celei nóue, nuntiulu, bas'a unei familie nóue, urmatórie, ce are sa resara din tr'ensulu. Mirele si mirés'a sea suntu simbolulu unei familie nóue. — Mirele este Iis. — mirés'a, carea în evangeliu nu se amintiesce este biseri'a (în intielesu spirituale = ἐκκλησία) pre carea elu avea sa o întemeeze, si din carea faceau parte invetiaceii sei. Precum mirele si mirés'a suntu simbolulu unei familie nóue; astfelu maritagiulu lui Iis. cu biseri'a sea simboliséza renascerea unei familie nóue prin iubire (pre carea o avem descria asiá de frumosu în intréga Evangeli'a, si carea culmineza în capu 10, 11. c. 13—16,) a unei familie nemarginite

are dibaci'a facila de a biciuí unu guvernulu care nu se apera.

„Uneori se întempla câte unu articulu care ese din mesura. Nu se suspendá diariulu, dara se invita diaristu a-si descarcá superarea înainte juriulu. Juriulu asculta acusatia si mai cu séma aperia; aperia se folosese de privilegiulu ei cá sa invedereze si mai multu nicele reutáti ale acusatului si sa le dea multiemita amabilitátiei guvernului, o mai mare publicitate. Juriulu suride dulce pe sub mustatia si diaristu este achitatu. Nimicu nu-lu împedeca întorcendu-se acasa, de a pune lauri în giurulu fotografiei lui si a se proclamá martiru alu libertátiei.

„Suntu tieri unde invetiamentulu publicu si chiaru celu primariu este supusu la restrângeru de acelea cari une ori suntu adeverate opriri. În Romani'a, cuventulu este liberu cá si pén'a, nare trebuintia de bani cá sa inchirieze o sala. Munificenti'a locala ve ofera gratisu unu amfiteatru comod, elegantu, cu o catedra din care poti se profesezi totu ce 'ti place.

Libertatea teatrului nu este mai putieniu absoluta. Déca cine-v'a are cutesantia de a se urcá pre scena si déca, sal'a care e a statului nu-i da ospitalitate, 'si transmuta într'alta parte satir'a si publiculu 'lu urméza cum a urmatu si va urmá totu-dea-un'a pre acei cari ridu de autoritate.

„În Romani'a cleru 'si vede numai de exercitiulu cultului în interiorulu bisericiloru. Elu tolera tóte cele alte religii si bine-cuvintéza cu acelasi simtimentu pre ori-care omu, fia elu de ori-ce religie aru fi. Elu nu blastema nici nu reprobéza nici un'a din libertátile de cari se bucura nati'a si cari suntu caus'a progreselor implinite în stiintia si civilisatie.

„Amu putea sa inmultimu acésta enumerare si sa aretam cum se respecta în Romani'a libertatea individuala totu asiá cá libertátile publice.

„Dara cu care scopu amu aminti aceste adevéru? Cá sa atragemu atenti'a guvernului asupr'a pericolului ce potu infatisiá aceste libertáti sa 'lu indemnámu ale restrânge? Mai inteiu guvernulu cunósce aceste lucruri mai bine de cátu noi. Nutritu elu insusi în acésta sfera de libertate, elu nu se

si nemuritórie, ce pórtá numele mirelui, ad. a lui Christosu.

γ) Paharniculu regescu (stolniculu) gusta întâiu bucatele si beuturile, si apoi le imparte óspetiloru — acést'a vedemu ca s'a întemplatu la nunt'a din Can'a Galilei. Paharniculu dela nunta simboliséza pre invetiaceii si în specia pre apostoli, iéra óspetii, consangeni si straini: lumea, tóte popórele. Apostolii au gustatu mai întâiu din beutur'a ddieesca, ei cari se pare a fi destulu óspetati prin beutur'a din Testam. vechiu, si apoi, convinsi ca acésta beutura nóua este multu mai buna decátu cea vechia, au impartit'ó lumei.

δ) Ap'a recoresce, stempera setea, vinulu veselesce anim'a omului (Ps. 103, 15.)

Legea, asprimea recoresce, stempera patimele, infrenéza poftetele, îndurarea veselesce anim'a inaltia sufletulu, desbraca poftete trupesci, si le inlocuesce cu cele sufletesci. Ap'a simboliséza Testamentulu nou purcesu din celu vechiu; iéra multimea vinului daruitu la nunta semnifica îndurarea nemarginita data lumei prin Iis. Christosu.

În Testamentulu vechiu inca a fostu îndurare, dara aceea în asemenare cu cea din Testamentulu nou dispere, séu e cu totulu neinsemnata. Acést'a semnifica vinulu celu slabu datu óspetiloru la inceputu (Testam. vechiu) si vinulu celu bunu datu la urma (Test. nou).

(Va urmá.)

spaimenta nici de cum si n'are nici o intentie de a le restrange. Elu scie, cum dice totu Fighro in pasagiulu citatu mai susu, ca: „gugummaniile tiparite n'au importantia de câtu acolo unde li se impedeza cursulu; ca fâra libertatea de a blamá, nu este lauda magulitóre, si ca numai omuleti se temu de nimicurile scrise.“

„Nu, nu ceremu ca Romani'a sa abandone traditiunile de libertate si tolerantia care o onora in ochii spiritelor inalte. Ceea ce voimu sa dicemu numai, este ca românii suntu ôre-cum ingrati cându striga: Tiranie, si ca multe popóre s'aru multiami cu faramiturile dela més'a ospetului român.“

Voimu sa spunemu ca „libertatea obliga“ cá nobletia, si mai multu chiaru. „Cându nu mai este censura, dice Victor Hugo in prefaci'a cartiei Marionu Delorme, trebuie ca autorii sa se censureze însisi cu onestitate, consciintia, severitate; cându avemu tóta libertatea se cuvine sa pazimu ori ce mesura.“

„Românii suntu liberi. Sa useze întieptiesce de acésta libertate. Sa inmultiasca diarele si sa le faca ecourile adeverului. Sa useze de libertatea invetiamentului p ntru a inmultu scólele, conferintiele, si a le face sa servésca la cultur'a intelectuala a poporului. Sa profite de libertatea tipariului si asociatiei, pentru a da unu aventu puternicu miscârei economice din tíer'a lor.“

„Multe popóre jinduescu, credetine, positiunea privilegiata a românilor. Sa nu o lase dara stérpa. Istoria le va cere intr'o di contu pentru stérpiciunea fâra scuza.“

Publicarea protocóleloru a cârtiloru funduarie in Transilvania

E D I C T U

despre publicarea cârtiloru funduarie pregatite respective susceptute in comunele tienatóre de tribunalu reg. din *Dev'a*, impartite judecatorieloru cercuale din *Dev'a* si *Maros-Ilye*; in comunele tienatóre de tribunalu reg. din *Alb'a-Iuli'a*, impartite judecatorieloru cercuale din *Alb'a-Iuli'a* *Gevagi-joseni* si *Orestia*; in comunele tienatóre de tribunalu reg. din *Mediasiu* impartite judecatoriei cercuale din *Bolcaci*, in fine in comunele: Nufaleu, Sciu de susu, Ilin'a de susu, Craifaleu, Sionfaleu, Riuberbatu, Hiri'a, Muresiu-Ghesi'a, Bichisiulu-ungurescu, Copandu Santu-Benedicu si Rodn'a vechia.

In urm'a ordinatiunei inaltului ministeriu reg. ung. de justitia d. d. 31 Augustu 1875 Nr. 24.715 in privint'a mentiunateloru operate de cârti funduarie se faca cunoscutu urmatórele:

I.

Localizarea pentru introducerea cârtiloru funduarie este pre deplinu terminata:

a) in comunele tribunalului reg. din *Dev'a*, impartite la judecatori'a cercuale de acolo; adeca in comunele: Pestisu de josu cu prediulu Tamástelke tienatoriu de judecatori'a cercuale din *Unedor'a*, *Oresti'a-Biaculu*, *Uraliu* si *Valea*, *Archi'a*, *Beci'a*, *Babol'n'a*, *Banpotocu*, *Barbur'a* si *Fúzesde*, *Birseu*, *Boholt'a*, *Boi*, *Boi'a-Burtiu*, *Bretelinu*, *Buciumu*, *Buriene*, *Bisnea*, *Orestiór'a* si *Magureni*, *Foltu*, *Hereu*, *Hirep'a*, *Hondolu* si *Certesiu*, *Cheunu*, *Chimindea*, *Chirsitiu*, *Dincu-micu*, *Niridisiu*, *Caprea*, *Almesiu-Girgocului*, *Christur'a* *Costesdeu*, *Cozi'a*, *Lesnicu*, *Jeledintie* si *Toti-micu*, *Ludestu*, *Magur'a*, *Sielmusiu* si *Balat'a-Sielmesiu*, *Mintea*, *Martinesu*, *Marisoru*, *Noiesagu* si *Secarambu*, *Bircea-mare*, *Dincu-mare*, *Totimare*, *Rapoldu-mare*, si *micu*, *Nievoiesiu*, *Spinu*, *Petreniu*, *Simeri'a*, *Popesdu*, *Ripasu*, *Seuli'a*, *Sintohalmu*, *Almasiu-Secu*, *Sanandresu*, *Temesas'a*, *Tomp'a*, *Tormasiu*, *Topliti'a-Magur'a*, *Vetielu*, *Vormag'a*, *Vultiesdu*;

b) totu in comunele tribunalului

reg. de acolo, tienatóre de judecatori'a cercuale din *Maros-Ilye* (Ili's), adeca in comunele: *Abucea*, *Almasielu*, *Seliste*, *Almasiu*, *Boiu de josu*, *Ciertesiu* de josu *Lapugiu* de josu, *Bacea*, *Baresdu*, *Bastea*, *Branicec'a*, *Bradatielu*, *Braseu*, *Briznicu*, *Bejanu*, *Boosu*, *Burjucu*, *Cierbi'a*, *Danulesdiu*, *Dobr'a*, *Dumesdiu*, *Dumbraviti'a*, *Fasacielu*, *Boi de susu*, *Lapugiu* de susu, *Fintoagu*, *Forndei'a*, *Fúzesdu-bogar'a*, *Furcesori'a* *Grindu*, *Glodugilesdiu*, *Gruelaciu*, *Gothatea*, *Gurasad'a*, *Gur'a-Dobrei*, *Dealacut'a*, *Dealumare*, *Godinestiu*, *Holdea*, *Caianelu*, *Carmelinesdu*, *Cabesdiu*, *Chimpuru* si *Chimpuriu-Surducu*, *Cojea*, *Cosesci*, *Cuiesu*, *Lapusnicu*, *Laseu*, *Luncseor'a*, *Maros-Ilye*, *Bretea*, *Mihalesdiu*, *Micanesdiu*, *Ohab'a*, *Pancu*, *Petresdiu*, *Pogancsdiu*, *Radulesniu*, *Roscianu*, *Runcseoru*, *Sacamasu*, *Seliste*, *Selistióra*, *Stanciesdu-Ohab'a*, *Stregonea*, *Stretea*, *Stoienescu*, *Suligethu*, *Sirbiu*, *Tamasiesdiu*, *Tataresdiu*, *Ternav'a*, *Ternaviti'a*, *Tis'a*, *Tieiu*, *Ulies'a*, *Valea-lunga*, *Valisiór'a*, *Vicca*, *Visc'a*, *Vorti'a*, *Zamu*;

c) in comun'a *Riuberbatu*, tienatóre de sedri'a judecatorésca de acolo impartita judecatoriei cercuale din *Puiu*;

d) in comunele tribunalului reg. din *Alb'a-Iuli'a*, tienatóre de judecatori'a cercuale de acolo, luându afara comunele *Alvinz*, *Borberek* si *Sibisiani* cari facu laolalta unu opidu, — in specie in comunele: *Acmaru*, *Órd'a*, de josu si susu, *Bergiu*, *Barabantiu*, *Inuri*, *Ciugudu*, *Dumitr'a* *Drombaru*, *Gaurenu*, *Henning*, *Corn'a*, *Faludu-micu*, *Limb'a*, *Ideinu*, *Varniti'a*, *Dai'a*, *Gerb'a*, *Hepri'a*, *Ampolitia*, *Paclisea*, *Poian'a*, *Recheteou*, *Seardu*, *Scus'a*, *Strajea*, *Colibele*, *Springu*, *Saracseu*, *Totoiu*, *Teutiu* *Vingardu*;

e) in comunele tribunalului reg. de acolo tienatóre de judecatori'a cercuale din *Giugiu-joseni*; adeca in comunele: *Giugiu-joseni* — *Giugiususeni* si *Ferede*, *Bacai'a*, *Bals'a*, *Bacainti'a* si *Ceru-Bacainti*, *Bodiesiu*, *Bulbucu-Curpenu* si *Valea-mare*, *Cibiu*, *Cigmeu*, *Ardeu*, *Glodu*, *Homorodu-joseni* si *Homorodu-suseni*, *Almasiu micu*, *Almasiu de mijlocu*, *Mad'a*, *Nadasti'a*, *Almasiu mare*, *Mermediu*, si *Mermediu-valeni*, *Poian'a*, si *Poian'a-valea-iepi*, *Porcurea*, *Rengetu*, *Tecareu*, *Voia*;

f) in comunele tribunalului reg. de acolo, tienatóre de judecatori'a cercuale din *Orestia*, — luandu afara comunele: *Cugiru* (I. Parte), si *Sibisielu-vechiu* si *nou*, — adeca in comunele: *Sibotu*, *Balomiru*, *Bintintiu*, *Beriu*, *Ciór'a*, *Vinerea*, *Gelmaru*, *Casteu*, *Cugiru*, (II. Parte) *Pricazu*, *Pischintiu*, *Romосу*, *Romosielu*, *Sibisielu*, *Serec'a* *Tartari'a* *Turdasiu*, *Vaidiei*;

g) in comunele tribunalului reg. din *Mediasiu*, tienatóre de judecatori'a cercuale din *Bolcaci*, luandu afara comun'a *Buianu*, — adeca in comunele: *Capiln'a* *Santumicleusiu*, *Santa-Mari'a*, *Bolcaci*, *Feis'a*, *Glogovetie*, *Hosseu*, *Teunu*, *Teleru*, *Iclodu-micu*, *Lodermanu*, *Lunc'a*, *Bi'a* *Micasasu*, *Fagetu*, *Craciunelu*, *Panadi'a*, *Petisdorfu*, *Simcielu*, *Valea-sasului*, *Sion'a*, *Spinu*, *Veseseusiu*, *Taterlavu*, *Sidveiu*;

h) in comun'a: *Nufaleu*, tienatoriu de sedri'a judecatorésca din *Desiu*, impartita judecatoriei cercuale din *Beclanu*;

i) in comunele: *Suciu de susu* si *Ilin'a de susu*, tienatóre de sedri'a judecatorésca de acolo, impartite judecatoriei cercuale din *Lapusiu*;

k) in comunele; *Craifaleu* si *Sionfaleu*, tienatóre de sedri'a judecatorésca din *Muresiu-Vasarheiu*, impartite judecatoriei cercuale din *Sanmartinu*;

l) in comunele tribunalului reg. din *Áindu*, si de judecatori'a cercuale din *Muresiu-Uiór'a*; adeca in comunele: *Hiri'a*, *Muresiu-Ghesi'a*, *Bichisiulu unguurescu*, *Copandu*, si *Santu-Benedicu*, unde localizarea acum s'a finitu; in fine.

m) in comun'a: *Rodn'a-vechia* tienatória de sedri'a judecatorésca din

Bistrit'a, impartita judecatoriei cercuale din *Naseudu*.

Cartile funduarie pre deplinu terminate a comunelor mentionate, dinpreuna cu registrele parcelarie de posesiune si desemnulu liniamentelor de acelea tienatóre se voru transpune dela 1-a Noembre 1875, la oficiale de carti funduarie instituite lângá judecatoriele mentionate sub II. unde i e permisu ori si cui a le privi in ôrele oficióse.

II.

Afacerile oficiului de carti funduarie le prevede:

1. tribunalulu reg. din *Dev'a* pentru comunele enumerate sub I. a) b) si c);
2. tribunalulu din *Alb'a-Iuli'a* pentru comunele enumerate sub I. d) e) si f);
3. tribunalulu reg. din *Mediasiu* pentru comunele enumerate sub I. g);
4. tribunalulu reg. din *Desiu*, pentru comunele enumerate sub I. h.) si i.);
5. judecatori'a cercuale din *Sanmartinu*, incredintiata cu prevederea afaceriloru in cauzele cârtiloru funduarie pentru comunele sub I. k.);
6. tribunalulu reg. din *Bistrit'a*, pentru comun'a sub I. l.)

(Va urmá.)

Trei-Scaune in 6 Octobree 1875!

Domnule Redactoru! Bine voiti a primí între colónele multu pretiutului jurnalulu „Telegrafulu Romanu,“ urmatóre corespundintia.

Credu ca nu e parte in archidieces'a carea sa stea inaintea opiniunei publice mai reu cá Trei-Scaunele, dara considerându impregiurárele locali, din Trei-Scaune respective din ppresbiteratululu acestor'a dupa convingerea mea, nu suntu ei cei din urma, si cari aru stá mai reu.

In pártile chiaru unde suntu curatu romanesci bisericele, scólele si fundatiunile lor, nu se pota asemaná cu celelalte din Trei-Scaune, onóre preotimei, si mireniloru, carii si au cunoscutu chiamarea, si lipsele lor.

In tóta caletori'a mea prin Trei-Scaune, amu aflatu zelu de aplecare spre jertfe, atátu din partea clerului cátu si din partea laiciloru. — Nu e parochie ba nici chiaru filie care sa nu-si sustiena scól'a confesionala, corespunditóre legei scolare.

Acést'a e cu atát'a mai supriindiatoriu, cáci conlocuitorii secui mai pretutindenea si au radicatulu scóli comunale, cu ajutoriulu statului, cari umbla a atrage si pre románi, sa se tolosésca de acelea sub numirea ca la acelea nu trebuie sa contribuie nimic'a. Vendiundu insa ca nici asiá nu pota induplecá, incepura a inputá ca nu-su corespunditóre legei; astufeliu comun'a *Chezdi-Martanosiu*, de si edificiu erá destulu de corespundiatoriu, dupa numerulu eleviloru, a mai maritu scól'a inca odata pentru atát'i'a scolari.

Fili'a *Ojdula* care sta numai din 181 inca si-a radicatulu scóla nóua.

Fili'a *Zabala* inca si-au radicatulu scóla nóua, si si-a dotatu pre invetiatoriulu cu salariu mai bine de 100 fl.

Borosneulu-micu care mai primindu unu ajutoriu de 25 fl. v. a. dela v. Consis. archidiecesanu, s'a decisu a-si radica scóla nóua, de si acést'a comuna se póte numerá între cele mai serace, déra zelosulu lor parochu cunoscândusi chiamarea, si poporulu lipsele lor, au adusu acolo lucrulu, încátu pota incepe instructiunea in scól'a cea nóua ce s'au radicatulu spre onórea lor prin reparticiune.

Cernatulu-inferioru, unde nici nu-si cunoscu limb'a materna, si-au radicatulu in anii trecuti biserica de piétra iéra in anulu acest'a ajutorati fiindu din partea V. consis. archidiecesanu cu 60 fl. contribuindu si ei parte prin colecte parte prin repartitii si-au radicatulu scóla lângá biserica, unde pâna acum nu au avutu

edificiu scolariu, si asiá si aci se póte incepe instructiunea in scól'a cea nóua.

Iagonulu inca si-au edificatu scóla nóua, aci e de observatu, ca la acést'a scóla nóua au ajutoratu si comun'a politica secuiesca, ca nicairi in Trei-Scaune.

Sit'a *Buzau* de-si aci edificiu scolariu au fostu corespundiatoriu, dara si aci s'au maritu scól'a, spre a fi mai corespundiatóre, fiindu admoniatu de inspectorele regescu de scóle. Aci aru fi de doritu cá crestiniu din Sit'a sa imitéze cu scól'a pre cei din *Intorsur'a Buzáului*.

Cu lauda trebuie sa amintiescu aci de poporulu acest'a, unde multu au perseveratu, zelosulu parochu de acolo p. *Alesie Neagovicu*, si dd. judi *Petru Bularca* si *Nicolau Aldea* unde s'au edificatu o scóla care astadi este alaturea cu cele mai bune si mai solide edificii dintre scólele nóstre confesionale din Trei-Scaune.

In fine observandu ca de si scólele suntu pretudindeni corespunditóre legei, dara nu si salariile invetiatoriloru, asiá aru fi de doritu ca *Venerabilulu* consistoriu archidiecesanu, sa fia si in viitoriu cu o deosebita considerare la impartirea ajutorieloru, cátra cele 3 filii *Ajdul'a*, *Zabal'a* si *Papautiu*, precumsila parochiele *Chezdi-Martanosiu*, *Borosneulu-micu*, *Cernautiu-inferioru*, si *Zagonu*, si de se va puté si altele, sa le asegneze celu putienu pre câte 5 ani, câte unu ajutoriu, ca astu-feliu fondurile scolari, de curendu infintiate sa póta cresce, încátu din interesele sa se póta plati salariile invetiatoriloru.

Iéra clerulu din Trei-Scaune cá conducatoriu, primésca cu acésta ocaziune, tributulu de multiamita si recunoscintia, pentru zelulu seu aretatu facia de crescerea tinerimei, numai vointia sa fia, si tóté se pota credinciosulu.

Unu calatoriu.

De pre câmpulu pânei 20/10 1875

In legatura cu Nrii 73 si 74 ai „Teleg. Rom.“ aru mai fi de observatu urmatórele:

Idé'a si machinatiunea, de a face din comunitatea nu numai a *Sibisielului* ci si din a *Cugeriului*, câte dóue comunitáti de sine statatóre osebite, e o idea si machinatiune vechia a senatorului si inspectorului cercualu *Iosefu Schuler* din *Orestia*, si a administratoriloru de báile de feru erariale din *Cugeri* si din *Sibisielu* anume: *Pistel* si *Rieger*.

Idé'a si machinatiunea deasupr'a pomenita a domniloru numiti, adeca, de a face din fia-care comunitate de asupr'a numite câte dóue comunitáti, e din motivu si cu scopu antiromanescu, adeca contrariu romaniloru; pentruca

Pártile amendóue, atátu a *Cugeriului*, cátu si a *Sibisielului*, cari s'aru rumpe dela comunitátile numite romanesci, fiindu erariale, fiscuiesci, si aru perde insuiera natiunale romanésca; fiindu totu teritoriulu numai alu unui propietariu, a erariulu. Va se dica, aru fi in amendóue comunitátile de sine statatóre, numai câte unu posesoru de pamentu, unu domnu neromanu, adeca administratorulu de baia, cu putere politico-administrativa esclusiva. Administratorulu de baia aru fi reprezentant'a comunale, oficiulu comunalu, antestetele comunalu, domnitoriulu comunei, cu lucratorii sei de baia, cá poporu alu comunitáti.

S'aru inmultu numerulu reprezentantiloru comunali antiromani in adunárele scaunale spre slabirea romaniloru din adunarea scaunala.

S'aru impartí averea si venitul comunu a comunitátiloru in câte dóue párti, si asiá s'aru miciorá si impu-tiená averea si venitul comunitátiloru romanesci, cadindu jumetatea averei si a venitululu intregu pre celelalte

dóte comunități neromane rupte din comunitățile romane.

Ide'a ast'a e vechea, din anul 1861, — cându a reinviatu constituțiunea democratica cu corporatiunile reprezentative municipale, provinciale, si imperiale, legate cu alegerile de reprezentanti la corporatiunile numite, — cându au inceputu intrigele birocratice, muacituare pâna atunci pre subtu ascunsu, a face locu celoru constitutiunale pre terenulu politico-administrativu, deschisu, pre fatia, — dejosindu, batjocorindu, suduindu si calumniandu unulu pre altulu pre fatia, corumpundu, si falsificându opiniunea publica seducundu poporul, despre o parte, apoi puterea de susu despre alta parte, — venandu dupa popularitatea de josu, si dupa grati'a stapâniloru de susu.

Unu astu-feliu de casu specialu tocm'a in privinti'a senatorului si inspectorului Iosefu Schuler din Orestia, fatia cu romanii preste totu, este scrisu in „Gaz. Trans. Nr. 50 1862 unde sta scrisu, cumca Schuler si atunci, cá si acum, cá senatoru si inspectoru cercualu preste comunități romanesce, in 8 Iuniu 1862, — cu ocasiunea visitatiunei facute de contele Creneville, gubernatoriulu Transilvaniei, — in fruntea unei fractiuni sasesci, sub pretestu de reprezentantia a cetății Orestia, — in adeveru inse ca o demonstratiune fatia cu reprezentanti'a competentă a magistratului si a scaunului întregu sub conducerea judelui regescu Domsia, romanu, — a recomandat pre români la gubernatoriulu Creneville cu descrierea urmatóre a loru: „Românii respectézadrepturile istorice ale celorualte natiuni, — ei nu astépta schimbările afundu taietóre in constitutiunea tierci, pâna la legislatiunea formala; ci cu puterea propria a loru, intre lupte 'si cuprindu dreptulu de natiunalitate si de limba.

Poporul despeditu desfrenatu (das entfesselte Volk:) se deda la comunismu, volnicia (Willkühr), nu platé darile legale, imperatesci, nu vrea a se tiené de legile civile si criminale austriace, — nu vré a da militi'a nu vrea a se tiené de ordinea buna din anii ei 12 trecuti, asiá câtu se paré, ca tóta administratiunea tierci se desface si incetédia pâna ce venii Escelenti'a sea in tier'a ast'a; Sii iata ca acum mergu trebile („ Und siehe da, es geht.“)

Casulu esta in sine aru fi camu vechiu, si de nice unu folosu practic, déca factorulu numitu a casului nu aru mai esistá si acum.

Dara precum se vede din „Telegrafulu Romanu,“ Schuler senatorulu si inspectorulu de acum, e si acum totu, si întregu, factorulu celu din anulu 1863 fatia cu românii. Schuler póte ca 'si-a schimbatu perulu (din negru in albu:), déra naravulu, spiritulu nu.

Recomendându Schuler pre români la unu gubernatoru a tierci in modulu de asupr'a scrisu, — si fiindu elu si acum totu celu din anulu 1862 la naravu, si spiritu, fatia cu românii; apoi si elu e demnu, de a fi bine cunoscutu inaintea româniloru, in insusirea sea adeverata.

Sa cunóscemu atátu binele, câtu si reulu: — dulcele si amarulu. Non noscit dulce, qui non gustavit amarum! adeca romanesce: nu cunóscce dulcele, cine nu a gustatu amarulu.

Se cunóscem binele cá sa ni-lu pastramu, déca 'lu avemu; séu cá se ni-lu câstigamu, déca nu 'lu avemu.

Sa cunóscemu reulu, cá sa ne putem ferí de elu, séu cá se potemu scapá de elu, déca suntemu in elu, séu cu elu.

Déca românii acolo si atunci nu se ferescu de reulu lor, si nu se vindeca de elu, cându potu, si unde potu; apoi nu au temeiu de a se plânge si vaiatá la altii; ci numai de a suferi si a plânge in tacere.

Vertutea natiunala a românului nu jace in purtarea sea falósa laudatósa si agresiva séu ofensiva fatia cu altii, neromâni; ci in cunoscenti'a interna si tare de sine natiunala, — in marturisirea si aperiarea se publica in locu de rusinare si renegare, — atunci si acolo unde si cându e atacatu si bántuitu in cunoscentia sea de sine, unde si cându datorinti'a naturala 'lu silesce, de a-'si aperiá dreptulu sustienerei si a esistintiei sale proprie.

Eistinti'a omului cá individuu, e numai atátu; câtu e cunoscenti'a sea pe sine. Ce nu scii, ca esti; nu esti. Românulu, déca nu scie, ca e român, — nu e român.

Cu câtu e cunoscenti'a de sine intr'unu omu mai desvoltata, atátu in buntrulu seu, câtu afara din sine; cu atátu omulu e mai cultu, mai destepatatu, — cu atátu e mai aprópe de culmea perfectiunei, de gradulu supremu de inaltime, atitudine a misiunei sale.

Unu român.

Varietăți.

* * * *Cuot'a votata de delegatiuni in anulu acest'a este cea mai mare din câte s'a votatu pâna acum.* Pre anulu 1868 s'a votatu 24,397,000; 1870 23,837,000; 1871 31,359,000; 1872 28,393,000; 1873 29,316,000; 1874 29,217,000; 1875 29,019,000; in fine pre 1876 32,607,000 fl.

* * * *Tergulu Reginului s. este stramutatu in urm'a unei ordinatiuni ministeriale de pre diu'a de 23 Octobree de asta-data pre diu'a de 25 Octobree.*

* * * *Dela Universitatea din Cernauti se scrie la „Tageblatt“ de aici, ca pâna la 16 Octobree s'au in scrisu 80 juristi (mare minune! la alte universitáti se inscriu mai cu séma ascultatori de dreptu, juristii inse suntu parte functiunari publici parte advocati séu si profesori) 33 filosofi si 40 teologi. — Acum vine ceva interesantu, este vorba despre ospitanti la facultatea juridica. Intre acesti'a, dupa „Tagbl.“ este unn comerciantu român, va se dica din Romani'a, celu din urma, dice cresp. lauda fôrte multu nóu'a universitate. — Dupa cele ce cetiseramu noi prelegerile s'au inceputu numai in 20 Octobree n. admiratiunea din partea architectului s'a intemplat in 16 Octobree, asiá dara cu patru dile inainte de inceperea prelegerilor, amu voii sa scimu ce a laudatu séu ce a pututu laudá architectulu român din ale universitáti. Ni se pare ca cele cuprinse in corespundintiele fôiei „Tg-blatt“ despre universitatea din Cernauti suntu o buna parte anticipate.*

* * * *Dle Redactoru! Ve rogu sa binevoiti a adauge spre publicare, cátra contribuirile incurse intru folosulu cabinetului de lectura romanu din Vien'a si urmatórele contribuiiri marinimóse, si anume:*

Prin dlu Dr. Nicolau Olariu concipistu in Sabiiu dela dnii: P. Nicolau Pope'a, vic. gen. 5 fl. Baronu Davidu Ursu, colonelu 5 fl. Iosefu Sterc'a siuluti consil. 5 fl. Iacobu Bolog'a consil. aul. 3 fl. Ioane Hanni'a prot. si direct. 3 fl. Nicolau Cristea ases. cons. si red. 2 fl. Petru Rosic'a consil. 2 fl. Dr. Ioane Borci'a adv. 2 fl. Dr. Demetriu Racuciu adv. 2 fl. Dr. Stefanu Pecurariu adv. 2 fl. Dr. Ilariu Puscaru protos. 2 fl. Dr. Ioane Popu med. milit. 1 fl. Dr. Nicolau Olariu concip. 1 fl. Nicolau Fratesiu secret. 2 fl. Ioane Badila subjude reg. 2 fl. Ioane Candrea profes. 1 fl. Eugeniu Brotea 1 fl. Gregoriu Mateiu sen. neg. 3 fl. Gregoriu Mateiu jun. dto 2 fl. Nicolau Petrescu cassariu la „Albin'a“ 1 fl. George Brateanu secret. la „Albin'a“ 1 fl. Zacharia Boiu ases. cons. 1 fl. N. N. si N. N. a 1 fl. 2 fl.

Sum'a 51 fl. v. a.

Prin dlu George Grideanu pretore in Vistea inf. dela dnii Basiliu Stanciu capit. pens. 1 fl. George Munteanu dir. scol. 1 fl. Danila Pandrea direct. scol. din Voil'a 1 fl. George Grideanu pretore 1 fl.

Sum'a 4 fl. v. a.

Vien'a 17/10 1875.

Cu cea etc. Dr. Hor'a.

* * * *Cea mai nóua carte de bucate a bucatariei romane francese, germâne si magiare de I. C. Hintiescu cá continuare la partea anuciata in anulu trecut a esitu de sub tipariu si se afla de vendiare in librari'a lui Frank si Dressand, tergulu pómeloru, strad'a vamei Nr. 13 in Brasiovu. Pretiulu pentru amendóue tomurile 3 fl. v. a. séu 7 lei noi. Cartea este fôrte bogata in recepte de gatiri de totu felulu de bucate si este fôrte recomandabile.*

Nr. 403/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei gr. or. de a III clasa Gainariu in protopopiatulu Nocrichiu Cincu-mere, la întielesulu ordinului consistoriale din 11 Septembrie a. c. Nr. 2635 se escrie prin acést'a concursu pâna la 30 Octobree a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica de 3 jug. 150 □ pamentu aretoriu si de fenatiu, lãnga care si proventulu din cimieriu, si lemnele trebuincióse de focu.
 2. Dela 40 familii o jumetate ferdela de cucuruzu sfermitu, si câte o di de lucru.
 3. Totu dela 40 famili stolora statorita de sinodulu protopopescu in anulu 1871.
- Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si adresá petitiunile lor pâna la terminulu indicatu la subscrisulu.

Nocrichiu 1 Octomvrie 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,
adm. protop.

(1—3)

Nr. 397/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei gr. or. de a III-a clasa Siorsiu in protopopiatulu Nocrichiu — Cincu-mere, la întielesulu ordinului consistoriale din 11 Septembrie a. c. Nr. 2624 se escrie prin acést'a concursu pâna la 30 Oct. a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Portiunea canonica de 10 jug. 707 □° si lemnele trebuincióse de focu.
2. Dela 50 famili câte o ferdela de cucuruzu sfarmitu. —
3. Dela 65 famili stolora statorita de sinodulu ppescu in an. 1871.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si adresá petitiunile lor in sensulu statut. org. pâna la terminulu indicatu la subscrisulu.

Nocrichiu in 1 Oct. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,
adm. ppescu.

(2—3)

ad Nr. 146.

Concursu.

Fiindu statiunea protopresbiterale in tractulu protopres. gr. orientalu alu Cohalmului vacanta, pre bas'a dispusetiunei Ven. sinodu archidiecepsanu dela 11 Aprile 1874. Nr. protoc. 27, a inaltei ordinatiuni consistoriale din 17 Iuliu a. c. Nr. 2134 se escrie concursu pentru ocuparea acestei statiuni cu resiedinti'a in Cohalmu cu terminulu pâna la 2 Novembre a. c. st. vechiu.

Emolumentele suntu tacsele legale obiceiuite la functiunile oficióse ale protopresbiterului.

Concurentii au sa fia barbati apti si binemeritati pre terenulu bisericescu si scolaru, — si sa-si astérna concursele lor la Venerabilulu Consistoriu archidiecepsanu pâna la terminulu susindicatu, cu documen-

tele necesari, si anume despre absolvarea studiilor gimnasiali si clericali, despre servitiile bisericesci si scolari de pâna acum, respective se corespunda dispusetiunilor provisorie ale sinodului archidiecepsanu din an. 1873 § 16, séu celoru din an. 1874 Nr. protoc. 27. —

Din siedinti'a comitetului protopresbiteralu gr. or. alu Cohalmului in 6 Augustu 1875.

Nicolau Mircea m. p.
Adm. ppescu cá presiedinte
Ioanu Barcanu
presiedinte.

(3—3)

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a gr. or. din Petrosieni cu filiele: Delgea si Banitia, — in protopopiatulu Hatieglui, — se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pâna in 26 Octobree st. v. a. c.

Emolumentele suntu:

- a) Cortelu naturalu;
- b) Dela 140 fumuri câte 1 fl. 40 cr. v. a.
- c) Stolele indatinatate atátu dela poporarii — stabili de aci (140 fumuri) câtu si dela lucratorii dela minele de carbuni de religiunea nóstra.

Tóte aceste emoluminte computeate la olalta dau unu venitu cá de 500 fl. v. a.

Doritorii de a competá la acést'a parochia, — binevoiesca, a-si asterne concursele lor bine instruate la subscrisulu, pâna la terminulu susu amintitu.

Hatiegu in 24 Septembrie 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Ratiu,
protopopu.

(3—3)

ad Nr. 130 1875.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de protopresbiteru in protopresbiteratu nou constituitu alu Odorheiului, in sensulu par. ordinatiuni consistoriale din 17 Iuliu a. c. nr. 2134 se escrie concursu pâna la 2 Novembre 1875.

Emolumentele suntu:

Tacsele si competintiele legali impreunate cu functiunile protopresbiterali.

Doritorii de a concurge la acestu postu voru avea a asterne concursele sele pâna la terminulu susu aretatu la Ven. Consistoriu archidiecepsanu in Sibiiu, instruite conformu prescrizeloru Stat. org. § 53, cu documentele despre absolvarea studiilor gimnasiali si clericali, despre servitiile bisericesci si scolari de pâna acum, eventualmente a corespunde dispusetiunilor provisorie § 16 alu sinodului archidiecepsanu din 1873 respective celoru din 1874 nr. prot. 27.

Palosiu in 17 Septembrie 1875.

In contielegere cu comitetulu protopresbiteralu

Teofilu Gheaj'a
Adm. prot. cá comis.
consistorialu.

(3—3)

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca la scól'a confessionale gr. or. din Ungr'a protopopiatulu Cohalmului Rupei se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pâna la 28 Octobree a. c.

Emolumentele suntu: 80 fl. v. a. cuartiru liberu si lemne focale de ajunsu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune, se binevoiesca a-si asterne petitiunile lor bine instruate la subscrisulu pâna la terminulu susu insemnatu.

Ungr'a in 28 Sept. 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu si inspectorele districtualu de scóle.

Sofroniu Rosic'a,
parochu gr. or.

(1—3)